

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GINO CAMILLERI**

Seduta tas-26 ta' Novembru, 2010

Citazzjoni Numru. 124/2010

Lay Lay Co. Limited

vs

Alsan Enterprises Limited, B.D. Limited, Modern Design Properties Limited u Golden Panther Limited u d-Direttur tar-Registru Pubbliku ghal kull interess li jistghu jkollhom

Il-Qorti

Rat ir-rikors guramentat tas-socjeta' rikorrenti attrici fejn I-istess socjeta' ppremettiet:-

Illi hi tagħmel riferenza għan-nota ta' iskrizzjoni ta' ipoteka specjali bin-numru progressiv ta' 16927 (Dok.LL1) fejn is-socjetajiet konvenuti Alsan Enterprises Limited, B.D. Limited u Modern Design Properties Limited qua kredituri rriducew unilateralment ipoteka generali għal ipoteka specjali (skont l-istess konvenut) a tenur tal-artikolu 2016 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta kontra s-socjeta' konvenuta Golden Panther Limited halli jharsu d-dritt tagħhom tal-pacifiku pussess u reali godiment tal-proprieta' immobblī akkwusatata minnhom mingħand l-istess socjeta' konvenuta Golden Panther Limited u dana hekk kif hemm indikat fl-istess nota.

Illi sussegwentement is-socjeta' attrici akkwistat il-proprieta' hekk imsejha bhala "Villa Xlukkajra" bl-art ta' magħha mingħand is-socjeta' konvenuta Golden Panther Limited (ara l-att pubbliku tal-akkwist hawn mehmuz u mmarkat Dok.LL2) fejn kien hemm gravanti fuqha din l-ipoteka specjali hawn fuq imsemmija.

Illi s-socjeta' attrici thoss li tali riduzzjoni minn ipoteka generali għal wahda specjali hekk kif hawn fuq indikat ma saritx skond il-ligi u dak li għamlu s-socjetajiet intimati jew min minnhom m' hux permess mill-ligi.

Illi ghalkemm l-artikolu 2016 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta jikkontempla tali riduzzjoni b'zieda ma' l-ipteka generali li tkun ezistenti huwa car u johrog car mill-ligi li din kienet intiza għal skopijiet ohra u mhux għal dawk ikkontemplati f'din il-kawza.

Illi jekk wieħed jara d-dispozizzjoni tal-ligi kkontemplata fl-artikolu 2016 marbuta man-notament li hass li kelli jagħmel il-legislatur taht l-istess dispozizzjoni tal-ligi, wieħed jikkonkludi illi l-legislatur f'dak il-mument li dahhal il-fakulta' tar-riduzzjoni minn ipoteka generali għal wahda specjali huwa wettaq dan għaliex f'dak il-mument kien tneħha "il diritto di seguito" mill-ipoteki generali u dana fis-sena 1975. Għalhekk l-intenzjoni tal-legislatur fil-mument li gie introdott l-artikolu 2016 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta hekk kif insibuh illum kienet illi jħares id-drittijiet ta' dawk il-kredituri li kellhom ipoteka generali b' "il diritto di

seguito" u kien ghalhekk illi minhabba li tneħha tali dritt minn ma' tali ipoteka generali, il-legislatur hass li għandu jħares il-posizzjoni legali ta' dawn it-tip ta' kredituri billi jaqthihom l-fakulta' tar-riduzzjoni.

Illi għalhekk is-socjeta' attrici tikkonkludi illi l-fakulta' ta' riduzzjoni m'hix estiza għal kull min ikun ossia kreditur li f'xi mument ikollu l-jeddiġiet tieghu mharsa permezz ta' ipoteka generali izda l-kreditur jrid jissodisfa ir-rekwizit jew rekwiziti msemmija fin-notament magħmul mill-legislatur wara l-imsemmija dispozizzjoni tal-ligi li tispjega bic-car x'kienet ir-'ratio legis' wara tali disposizzjoni tal-ligi.

Illi s-socjeta' attrici tikkontendi illi għalhekk fil-kaz odjern tali riduzzjoni ma saritx skond il-ligi u saret b'mod abbużiv min-naha tal-konvenuti jew min minnhom f'din il-kawza u dana ghaliex m'hemmx ic-cirkostanzi li tikkontempla l-ligi halli ssir tali riduzzjoni.

Illi għalhekk is-socjeta' attrici kellha tressaq fejn hi qed tinsisti illi tali riduzzjoni minn ipoteka generali għal wahda specjali msemmija aktar 'il fuq għandha tigi ddikjarata bhala wahda abbużiva u li ma saritx skond il-ligi u għalhekk konsegwentement għandha tordna it-tahsir tal-istess ipoteka specjali li llum qed tippregudika d-drittijiet patrimonjali tas-socjeta' attrici.

Għalhekk is-socjeta' attrici, għar-ragunijiet hawn fuq spjegati, u okkorrendo kull dikjarazzjoni li din il-Qorti thoss li għandha tagħti fic-cirkostanzi ta' dan il-kaz, qed titlob li jigi dikjarat illi r-riduzzjoni minn ipoteka generali għal ipoteka specjali magħmula mill-konvenuti jew min minnhom hawn fuq indikata, saret b'mod abbużiv u mhux skond il-ligi u konsegwentement jigi ordnat it-tahsir ta' tali ipoteka specjali hawn fuq indikata mir-Registru Pubbliku u li jigi dikjarat li din m'għandha l-ebda effett ai fini u effetti kollha tal-ligi. Talbet ukoll li jigi ordnat lid-Direttur tar-Registru Pubbliku sabiex jagħmel l-emendi u t-tahsir mehtieg ai fini tat-talbiet hawn fuq indikati.

Bl-ispejjez, u r-rappresentanti, diretturi u mpjegati tas-socjetajiet intimati gew ukoll ingunti għas-subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tas-socjeta' konvenuta B.D. Limited fejn gie eccepit:-

Fl-ewwel lok għandhu jigi rilevat li kif jirrizulta mid-dokumenti hawn annessi bhala Dokument 'A' s-socjeta Alsan Enterprises Company Ltd giet stralcjata minn fuq ir-registru tal-Kumpanniji u għalhekk ma għadhiex tezisti u għalhekk ma tistax titharrek.

Illi fit-tieni lok il-“lis alibi pendens” stante li għiex tezisti kawza fl-istess ismijiet quddiem dina l-Onorabbi Qorti kif diversament preseduta u li ggib in-numru 773/05 RCP fejn l-atturi qegħdin jattakkaw l-istess ipoteka specjali, liema kawza tinsab għal finali trattazzjoni għal nhar is-6 ta' Mejju 2010 peress li għiex nstemgħu l-provi kollha u l-perit legali mahtur mill-Qorti rrelata dwar l-istess kawza.

Illi fit-tielet lok għandhu jigi applikat kontra s-socjeta attrici d-divjet li “selecta una via non datur recorsum ad alteram” stante li s-socjeta attrici għiex ipprocediet biex tannulla l-istess ipoteka specjali b'azzjoni ohra u cioe bil-kawza precipitata.

Illi bla pregudizzju għal premess it-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u dana peress li l-eccipjenti u s-socjetajiet Alsan Enterprises Limited u Modern Design Properties Limited uzufrew ruhhom minn dritt lilhom mogħti fil-ligi u fil-parametri tal-istess ligi.

Illi bla pregudizzju għal premess it-talbiet attrici huma infondati wkoll peress li l-ipoteka specjali għiex iskriitta validament u ma jezistux l-estremi sabiex tithassar.

Illi bla pregudizzju għal premess qed jigi eccepit l-preskrizzjoni decennali ai termini tal-artiklu 2140 tal-Kap 16 u dana peress li l-ipoteka specjali għiex insinwata nhar it-30 ta' Ottubru 1995 u ma tul dan iz-zmien kollha l-validita tagħha qatt ma gie kontestat.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi inoltre l-ipoteka specjali għiex jezisti fiz-zmien meta s-scojeta rikkorenti Lay Lay Limited akkwistat il-fond mertu ta' l-ipoteka.

Dwar il-fatti l-eccepjenti xtaqu jirrilevaw s-segwenti:-

Illi l-fatti kif esposti fl-ewwel paragrafu huma kontestati fis-sens li r-riduzzjoni kien sar bix-xjenza, kunsens u approvazzjoni tas-socjeta' Golden Panther Limited u mhux unilateralment kif gie allegat.

Illi l-fatti kif dedotti fit-tieni paragrafu ma humiex kontestati.

Illi l-fatti kif dedotti fit-tielet paragrafu 'l quddiem huma kontestati peress li ma huwiex permess li jingħata interpretazzjoni ta' ligi fejn il-kliem tagħha jkunu cari, iktar u iktar, mhux permess li jintuza xi notament li ma sarx mil-legislatur izda minn min kien inkarigat biex jippubblika l-ligijiet sabiex tingħata interpretazzjoni ta' ligi li hija differenti minn dik li tirrizulta mill-kliem espressi tal-ligi.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut Direttur tar-Registru Pubbliku fejn gie sottomess:-

Illi "in limine litis" l-eccipjenti jirrileva li s-soċjetà Alsan Enterprises Company Limited (C. 17683) kienet ġiet stralċjata mir-registru tal-kumpanniji fit-3 ta' Lulju 2008 u dan a tenur tal-artikolu 275(1) tal-Kap 386 tal-Ligijiet ta' Malta (ara Dok.DRP1). Għalhekk f'dawn iċ-ċirkostanzi l-esponenti umilment jiissolleċita lis-soċjetà attrici sabiex tirregola ruħha dwar dan il-fatt anke biex ikun hemm integrità u effikaċità aħjar tal-ġudizzu.

Illi subordinatement u mingħajr ebda preġudizzju għas-suespost, huwa ċar li l-involviment jew parteċipazzjoni tal-esponent fil-każ in desamina kien limitat biss għar-registrazzjoni ta' nota ta' iskrizzjoni ta' ipoteka specjali fuq tliet proprjetajiet immobbli li ġgib in-numru progressiv 16927 tas-sena 1995, kopja ta' liema qeqħda tiġi hawn annessa u mmarkata bħala Dok.DRP2.

Kopja Informali ta' Sentenza

Din l-imsemmija nota ta' ipoteka specjali giet insinwata mar-Reġistru Pubbliku ai termini tal-artikolu 2016 tal-Kap.16 tal-Liġijiet ta' Malta biex isservi bħala garanzija addizzjonali ossia in aġġunta man-nota ta' iskrizzjoni ta' ipoteka generali bin-numru progressiv 13575/1995 (Dok.DRP3), liema ipoteka generali kienet giet ikkostitwita preċedentement għaf-favur is-soċjetajiet Alsan Enterprises Limited, B. D. Limited u Modern Design Properties Limited in garanzija tal-paċifiku pussess u r-reali godiment fuq proprjetà immobibli li huma lkoll kienu akkwistaw permezz ta' att pubbliku ta' kompro-vendita tas-26 ta' Awwissu 1995 fl-atti tan-Nutar John Hayman.

Fl-aħħar nett jingħad ukoll li n-nota ta' iskrizzjoni ta' ipoteka specjali numru 16927/1995 giet irregistrata in konformità ma dak li jiddisponi l-artikolu 2016 tal-Kap.16 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għal dawn ir-ragunijiet l-eccipjenti ma setax jirrifjuta milli jirregistraha.

Illi bla īnsara għal dak fuq espost l-interpretazzjoni legali mogħtija mis-soċjetà attrici lill-artikolu 2016 tal-Liġijiet ta' Malta hija ġuridikament insostenibbli u dan għar-raġunijiet segwenti: -

Fl-ewwel lok għal kull buon fini jissokta li l-artikolu 2016 fl-ebda waqt ma jitkellem fuq riduzzjoni minn ipoteka generali għal ipoteka specjali iż-żda jirreferi biss għal żieda ta' ipoteka specjali flimkien mal-ipoteka generali.

Fit-tieni lok it-test innifsu tal-artikolu 2016 iħalli miftuħ (mingħajr ebda restrizzjonijiet salv li jiġu osservati certu formalitajiet) lil kull kreditur ta' dejn suġġett għall-ipoteka generali u li l-jeddiġiet tiegħi ma jkunux xorċo oħra garantiti b'mod xieraq, li jekk irid jista' jirregistra bħala garanzija ulterjuri ipoteka specjali u dan b'żieda mal-ipoteka generali.

Fit-tielet lok b'referenza għal ħames paragrafu kontenut fir-rikors ġuramentat, tajjeb li jingħad li n-notament fl-

artikolu 2016 li sar permezz ta' asterisk, stricto jure, ma jiffurmax parti mill-liġi.

Fir-raba' lok fi kwalunkwe kaž dan in-notament huwa sottontiż biss biex jiġbed l-attenzjoni dwar disposizzjoni tranzitorja li hemm miġbura fl-artikolu 20 tal-Att LVIII tal-1975, kopja ta' liema qiegħed jiġi hawn anness u mmarkat bħala Dok. DRP4.

In sintesi dan l-artikolu 20 jipprovd għal diversi derogazzjonijiet mill-prinċipju li d-disposizzjonijiet kontenuti f'dan l-Att LVIII tal-1975 għandhom jgħoddu wkoll għal kull ħaġa magħmula qabel il-bidu fis-seħħi tal-istess att.

Fost dawn id-derogi insibu l-paragrafu (d) tal-artikolu 20 li jgħidilna li fil-kuntest ta' ħaġa magħmula qabel id-dħul fis-seħħi ta' dan l-Att LVIII tal-1975, l-artikolu 19 li ssostitwixxa l-artikolu 2120 (illum artikolu 2016) tal-Kodiċi Ċivili għandu japplika għall-ipoteki kollha li nħolqu jew ġew kuntrattati qabel il-bidu fis-seħħi tal-Att LVIII tal-1975. Iżda, sakemm jgħaddu 10 snin mid-data msemmija, u bla īnsara għad-disposizzjonijiet l-oħra kollha tal-Kodiċi Ċivili, ipoteka ġenerali registrata qabel l-1 ta' Jannar, 1976, għandha tibqa' mgħaqqa ma' l-immob bli suġġetta għaliha, ukoll jekk dawk l-immob bli jiġu akkwistati wara l-1 ta' Jannar 1976, daqslikieku d-disposizzjonijiet ta' dan il-Kodiċi kien għad għandhom effett kif kien fis-seħħi qabel ma ġew sostitwi bl-Att LVIII tal-1975.

Dan kollu neċċessarjament jimplika żewġ affarijiet li (i) l-artikolu 2120 (illum 2016) tal-Kodiċi Ċivili japplika minnufih mingħajr restrizzjonijiet għal kull ipoteka ġenerali registrata **wara** d-dħul fis-seħħi tal-Att LVIII tal-1975 u (ii) li fil-kaž ta' ipoteki ġenerali registrati qabel l-1 ta' Jannar 1976, l-artikolu 2120 (illum 2016) kif sostitwit bl-artikolu 19 tal-Att LVIII tal-1975 m'għandux japplika qabel it-trapass ta' għaxar snin, b'dana li f'dan il-perijodu għandu jibqa' japplika l-Artikolu 2016 (illum 2140) kif kien viġenti qabel id-dħul fis-seħħi tal-Att LVIII tal-1975 u dan sabiex l-ipoteka ġenerali rregistrata qabel l-1976 għallinqas għal għaxar snin għandha tibqa' magħquda mal-immob bli

kienu soġgetta għaliha u b'hekk il-kreditur jippreżerva għal dan il-perijodu d-diritto di seguito.

Għaldaqstant is-soċjetà rikorrenti mhijiex legalment korretta meta fil-paragrafu 6 tar-rikors ġuramentat tagħha tennet li l-fakoltà konċessa bl-artikolu 2016 mhijiex miftuħa għal kredituri kollha.

Fl-aħħar lok għal dak li jiswa', tant kemm l-artikolu 2016 huwa intiż li jkun miftuħ għal kull kreditur li jkollu ipoteka ġenerali registrata wara l-1976 li dan l-istess artikolu ġie sussegwentement emendat darbtejn wara li saħansitra kienu skorrew l-għaxar snin imsemmija fl-artikolu 20 tal-Att LVIII tal-1975. Dawn l-emendi saru permezz tal-artikolu 3 tal-Att VII tal-1985 (Dok. DRP 5) u l-artikolu 19 tal-Att VIII tal-2007 (Dok. DRP 6).

Illi finalment, dejjem bla preġudizzju għal premess, l-esponent jissottometti li fi kwalunkwe każ l-azzjoni tas-soċjetà rikorrenti mhijiex attribwibbli bl-ebda mod għal xi għemil jew nuqqas ta' aġir tal-esponent u kwindi huwa m'għandux jiġi assoġġettat għall-ispejjeż tal-kawża instanti.

Bl-ispejjeż kontra s-soċjetà attrici li giet ingunta in subizzjoni.

Rat ir-risposta tas-socjeta' konvenuta Modern Design Properties Limited fejn gie sottomess:-

Illi din il-kawza hija sabiex jigi dikjarat li r-riduzzjoni minn ipoteka ġenerali għal ipoteka specjali saret b'mod abbusiv u mhux skond il-ligi.

Illi mill-banda l-ohra fil-kawza cit Nru 773/05 RCP fl-ismijiet premessi u biz-zjeda ta' konvenut iehor, l-istess socjeta attrici accettat l-ipoteka specjali kienet wahda valida u registrata validatament skond il-ligi u kien biss wara li r-rapport tal-perit legali ma tahie ragun li fethet din il-kawza. (kopja citazzjoni Dok.A).

Illi l-Qrati dejjem insistew li "selecta una via non datur recorsum ad alteram" u cioe biex jevitaw li parti tagħmel

Kopja Informali ta' Sentenza

kawza fuq kawza fuq kawza sakemm tasal ghal konkluzjoni li trid.

Illi ghalhekk iz-zewg kawzi jitrattaw l-istess mertu u skond l-Artikolu 793 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Kodici Civili meta bejn zewg kawzi jew izjed imressqin quddiem qorti wahda jkun hemm konnessjoni ta' suggett, jew, meta ddecizjoni ta' wahda tista' tolqot d-decizjoni ta' l-ohra jew ta' lohrajn, il-qorti tista' tordna li d-diversi kawzi jigu mismughin flimkien .

Illi ghalhekk huwa jitlob li l-atti ta' di il-kawza jigu rimessi flatti tal-kawza numru 773/05 RCP.

Illi inoltre u bla pregudizzju ghal premess u kemm-il darba l-Qorti ma tilqghax din it-talba, l-kawza ma tistghax tibda sakemm s-socjeta intimata ma tididkjarax sas-seduta li jmiss, liema via trid taqbad li l-ipoteka minn ipoteka generali ghal ipoteka specjali saret b'mod abusiv u mhux skond il-ligi jew li hija skond il-ligi u ma hemmx lok aktar għaliha kif qed tikkontendi fil-kawza 773/05 RCP.

Illi inoltre bla pregudizzju ghal premess, it-talbiet tas-socjeta rikorrenti għandhom jigu michuda stante li r-riduzzjoni minn ipoteka generali għal ipoteka specjali saret skond il-ligi u dan kif jigi pruvat waqt il-kawza.

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza u d-dokumenti esibiti.

Rat li l-kawza giet differita sabiex jingħata provediment dwar l-eccezzjoni tal-“lis alibi pendens.”

Ikkonsidrat:

Is-socjeta attrici tallega li r-riduzzjoni minn ipoteka generali għal ipoteka specjali għar-rigward tal-ipoteka bin-numru progressiv 16927/1995 saret b'mod abbużiv u mhux skond il-ligi. Permezz ta' din ir-riduzzjoni s-socjetajiet konvenuti Alsan Enterprises Limited, B.D. Limited u Modern Design Properties Limited, bhala l-kredituri, rriducew unilateralment ipoteka generali għal ipoteka specjali a dan a tenur tal-artikolu 2016 tal-Kap.16

Kopja Informali ta' Sentenza

tal-Ligijiet ta' Malta. Din l-ipoteka kienet iskritta kontra s-socjeta' konvenuta l-ohra Golden Panther Limited bhala id-debitrici. Ghalhekk is-socjeta' attrici qed titlob li jigi ordnat it-thassir ta' tali ipoteka specjali mir-Registru Pubbliku. Is-socjeta' attrici ssostni ukoll li l-imsemmija ipoteka generali kienet giet iskritta sabiex jigu garantit id-drittijiet tal-kredituri tal-pacifiku pussess u reali godiment tal-proprijeta' immobбли akkwisatata minnhom mingħand s-socjeta' konvenuta Golden Panther Limited, kif hemm indoikat fin-nota ta' iskrizzjoni relativa. Jirrizulta li sussegwentement is-socjeta' attrici akkwistat il-proprijeta' in kwestjoni cioe' "Villa Xlukkajra" bl-art ta' madwarha mingħand is-socjeta' konvenuta Golden Panther Limited bl-ipoteka specjali in kwestjoni gravanti fuq l-istess proprijeta'.

Is-socjeta' konvenuta B.D. Limited issollevat l-eccezzjoni tal-"lis alibi pendens" u f'dan ir-rigward għamlet referenza ghall-kawza, li hi pendenti u li tinvolvi l-istess partijiet bid-differenza li fiz-zewg kawzi hemm konvenut iehor aggunt. L-imsemmija kawza l-ohra hi pendenti quddiem din il-Qorti diversament presjeduta u ggib in-numru 773/05 RCP u permezz tagħha s-socjeta' attrici qed tattakka l-istess ipoteka specjali mertu ta' dawn il-proceduri.

Is-socjeta' konvenuta l-ohra Modern Design Properties Limited ukoll eccepit il-"lis alibi pendens" u ziedet tissottometti li fl-imsemmija kawza l-ohra s-socjeta' attrici qed taccetta li l-ipoteka specjali in kwestjoni hi valida u giet registrata b'mod validu u skond il-ligi. L-istess socjeta' konvenuta rreferiet għad-dictum "selecta una via non datur recorsum ad alteram" u għalhekk skond l-stess socjeta' konvenuta la darba s-socjeta attrici accettat li l-ipoteka in kwestjoni hi wahda valida, issa l-istess socjeta' attrici ma tistax tikkontendi li l-ipoteka saret abusivament u kontra l-ligi.

L-imsemmija kawza giet deciza in parte fis-6 ta' Mejju 2010 fejn il-Qorti ddikjarat li t-tabiet f'dik il-kawza ma jippingux fuq it-talbiet f'din il-kawza u inoltre t-talbiet kif proposti fiz-zewg kawzi huma differenti u għalhekk l-eccezzjoni tal-"lis alibi pendens" kif sollevata fil-kawza l-

Kopja Informali ta' Sentenza

ohra giet michuda. Din il-Qorti, kif presjeduta, taqbel mal-imsemmija decizjoni tas-6 ta' Mejju 2010 u dan peress li fil-premessi tal-kawza l-ohra hemm referenza ghal "dritt ta' uzu u abitazzjoni" gravanti fuq il-proprjeta' in kwestjoni, liema dritt allegatament gie terminat permezz ta' kuntratt u ghalhekk, skond is-socjeta' attrici, l-istess dritt m'ghadux in dubbu u konsegwentement il-Qorti għandha tordna l-kancellament tal-imsemmija ipoteka. Il-bazi tal-presenti proceduri hi l-l-ipoteka giet ridotta għal wahda specjali u l-allegazzjoni hi li tali riduzzjoni saret kontra dak li trid il-ligi. It-talba li l-imsemmija ipoteka tigi mhassra peress li saret b'mod abusiv u cioe' kontra l-ligi. Għalhekk hu ovvju li l-premessi fiz-zewg kawzi huma differenti kif ukoll huma differenti t-talbiet relattivi fiz-zewg proceduri. Inoltre fil-proceduri l-ohra s-socjeta' attrici ma accettatx esplicitament li l-ipoteka in kwestjoni giet iskritta b'mod validu. Fl-istess proceduri l-ohra ma hemm ebda referenza ghall-validita' o meno tal-iskrizzjoni in kwestjoni u għalhekk zgur ma jistax jigi dedott li s-socjeta' attrici temmen li l-ipoteka in kwestjoni giet registrata validament.

In vista ta' dak kollu li gie premess l-eccezzjonijiet in kwestjoni qed jigu michuda.

Spejjez riservati għal gudizzju finali.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----